

bekæmpelse, den direkte undergravning af terrorismen og dens muligheder, og selvsagt er CD enige her.

Der er andre dagsordener, spor, som jeg måske indtil det forrige indlæg her på talerstolen egentlig ikke troede var meget andet end banalt at fremhæve. Præsident Bush har gjort meget ud af at tale om en fælles nation med fælles værdier, og det er jo noget, amerikanerne ved noget om. Jeg troede ikke, det skulle være særlig nødvendigt at understrege tanken om også herhjemme at holde sammen, kald det et multietnisk samfund eller ej, det er overhovedet ikke afgørende. Det afgørende er, at vi lever i ét samfund, at vi grundlæggende har fælles værdier, at religioner ikke er skillevejen, men mødestedet for mennesker, der tror på noget højere og på godhed og på retfærdighed. Vi kan godt holde forskellige juleaftener eller forskellige julefrokoster forskellige steder. Det er ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om, at alle i det danske samfund bekender sig til disse værdier, og så er det ikke afgørende, om man går med slør eller ej. Der er ting, det er blevet for småt at diskutere i Danmark.

Endelig og ikke mindst vil jeg gerne nævne det sociale aspekt efter denne 11. september. Det sociale aspekt har også en international side og en national side. Vi har set i disse dage, hvad det koster den globale landsby, når noget går helt galt. Jeg påstår ikke, at ulandsbistand kan redde verden fra terrorismen, det har statsministeren heller ikke påstået, men det er en ingrediens, når man ved, at hvis børn ikke får uddannelse, hvis alt for mange vokser op på gaderne, hvis alt for mange ikke har noget håb eller nogen vision, så kan det altså være lige meget. Så er man et meget villigt offer, måske ikke til selv at blive terrorist, men til at give terrorismen medvind, og til at regeringer huser terrorister, og derfor er der en sammenhæng.

Derfor håber jeg, at man også i de borgerlige partier endnu en gang vil betænke synspunktet om, at den globale landsby er blevet for lille til, at naboen kan dø af sult. Vi bliver nødt til – og jeg håber, at det kan ske i forbindelse med denne finanslovaftale – med et så bredt flertal som muligt at etablere en flerårig aftale om den danske ulandsbistand, og jeg vil sige på forhånd, at CD ikke mener, at det er en uoverkommelig opgave allerede næste år at tage en tak, som har været nævnt tidligere i dag.

Men der bør være en flerårig aftale nu, der lukker debatten om den danske ulandsbistand.

Der er ikke tale om, at vi kan redde verden, men det værste tænkelige signal, verdens fjerderigeste land kan sende nu, er, at vi sparer på de fattigste, for at vi selv kan blive et hak rigere. Vi klarer os nok uden de penge.

Det har også konsekvenser for det indenlandske. Jeg tror, vi skal være meget opmærksomme på, at vi stadig har det, jeg vil kalde sorte pletter i socialpolitikken. Vi har stadig folk, der ikke bliver ordentligt behandlet i det her samfund. Det er ikke de store brede grupper, men det er pensionister her, patienter her, psykisk syge her, mindre grupper, hvor vi stadig må sige, at det her ikke er godt nok.

Det vil være CD's prioritet i finanslovforhandlingerne; det vil ikke være brede velfærdsløft til store grupper, det kan jeg sige med det samme.

Vi ser gerne på længere sigt en forbedring af barselorloven, vi har vist oven i købet spillet ud med et af de dyreste forslag, tror jeg, men så lad os indfase det gradvis og få en god, fleksibel ordning. Familierne er så forskellige, og de skal have forskellige muligheder. Det er ikke billigt, men så må vi hellere udsætte det.

Dér, hvor jeg tror at vi også her kan lære af situationen, er, at det, vi skal gå efter, er at rette op på de små områder, hvor der virkelig er plads til social indignation med rette, og man kan ikke kalde en 6 måneders barselorlov et grundlag for den store sociale indignation. Vi kan gøre det bedre, men det er nok ikke lige nu, vi får gennemført det hele på én gang.

Endelig vil jeg sige om finansloven og i det hele taget om den indenrigspolitiske del af statsministerens tale og om hr. Jan Petersens tale i dag: Det forpligtende fællesskab, ja, det ligger vel i alt det, jeg har sagt, det er jeg enig i, men jeg tror, at regeringen med nogle af de ting, statsministeren fik sagt i åbningstalen, også er begyndt måske at bryde op. Og der vil jeg i hvert fald håbe for regeringspartiet Socialdemokratiet, at man erkender, at forpligtende fællesskab ikke nødvendigvis betyder den store kollektive løsning for alle.

Jeg tror, at et af Socialdemokratiets hovedproblemer er – og det skal ikke lyde sådan nedladende eller noget – at man for sent er blevet opmærksom på, at danskerne har udviklet sig til individualister: »Vi vil gerne have lidt anden råderum«, »vi vil gerne have en lidt anden ordning hos os, det skal ikke lige være sådan«, og »kan man da ikke få lov at købe sig et glas rødvin på plejehjemmet?«, hvis man nu har været vant til